

7/2017

Porin Kirkkosanommat

Miksi kissat puuttuvat Raamatusta?, s. 2. Seurakuntien aluerekisteri Poriin, s. 3.

"Ajasta aikaan ja polvesta polveen"

Kellomestari Carl Oskar Glasbergin kädenjälki näkyy Keski-Porin kirkossa, s. 4.

Reformaation juhlavuosi loppusuoralla, s. 8. Paavit kiehtovat Kari Penttistä, s. 16.

22.9.2017

Mahtavat luonnon-voimat

Pari viikkoa sitten seurasimme hetki hetkeltä usean hirmumyrskyn etenemistä ensin Meksikonlahdelta Texasiin ja Meksikoon ja sitten Karibialta saarille ja Floridaan. Samaan aikaan oli maanjäristyksiä, sateita, tulvia ja mutavyöryjä eri puolilla maailmaa.

Osa näistä tapahtumista toistuu vuosittain, jotkut tulevat yllättäen. Monista tuntuu, että luonnonkatastrofit ovat lisääntyneet, ja he epäilevät syyksi ilmastomuutosta.

Asiantuntijat ovat varovaisia yksittäisen tapahtuman kohdalla, mutta toteavat, että esimerkiksi hurrikaanien voimakkuuden lisääntyminen liittyy maapallon ja erityisesti meriveden lämpötilan nousuun.

Maapallomme kaipaisi ihmiskunnalta oikeita toimenpiteitä. Ihmisen tehtäväksi annettiin luomisessa viljeleminen ja varjeleminen, joten onkoan jo viimeiset hetket siirtää toiminnan painopistettä varjeleminen suuntaan?

Irma-hurrikaanin kaltaiset katastrofit näyttävät auttavan meitä huomaamaan sekä luonnon voiman että toisten auttamisen voiman. Luonnon voima on ihmisen voimaa suurempi. Toivottavasti se ei herätä pelkäämistä pelkoa, vaan myös kunnioitusta ja kykyä oppia oikealla tavalla elämään lahjaksi saadun luonnon kanssa.

Luonto kaikkineen kuitenkin ravitsee meidät. Toisten ihmisten auttamisen voima näkyy siinä, että se tuo avun tarvitsevalle ja auttajalle oikean sisällön elämään.

Jo varhain kristityt kokivat tehtäväkseen avun antamisen niin ihmisille kuin koko luomakunnalle.

Syysiuusta!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@ev.fi

s u o j a t i e

Pax et bonum, rauhaa ja hyvyyttä

Elias Saine

Franciscus kuuli Kristuksen kutsuvan häntä korjaamaan kirkkoa.
Minulle sanat kertoivat, miten sydämeen voi aua uusi asenne muita kohtaan. Miten toimin oikein työyhteisössäni? Miten osoitan hyvyyttä lapsilleni ja puolisololleni? Mikä rakentaa kirkkoa?
Voin käyttää noita kolmea sanaa siellä, missä joku on erossa muista. Sanat korjaisivat paljon siellä, missä yhteys särkyi. Kristuksen seuraajienkin on vaikea kestää toisiaan. Myös kirkko tarvitsee rauhanrakentajia.

”Minulle Franciscus Assisilaisen sanat kertoivat, miten sydämeen voi aua uusi asenne muita kohtaan.”

Nämä kaikille maailmaan levinneet **Franciscus Assisilaisen** sanat tervehdivät minua kauniina kukkaistutuksena Rauman Pyhän Ristin kirkon edustalla. Syyskuuisena sunnuntaina 2017 fransiskaani yli neljänsadan vuoden tauon jälkeen saarnasi tuossa kirkossa.

Reformaation merkkipäivänä Raumalla muistetaan myös fransiskaaniin perintöä oman kotikirkon historiassa. Kirkon edustalle on kiitollisuuden osoitukseksi pystytetty Franciscus Assisilaisen elämäntyötä symboloiva patsas.

Pronssinen fransiskaaniin vaali kämmenellään pikkulintuja, joille yksinkertaisuutta ja köyhyyttä tavoittelevan munkkikunnan perustajan kerrotaan usein saarnanneen.

Luotujen ylistys eli *Aurinkolaulu* on Franciscuksen säveltämä ja sanoittama kristillinen hymni vuodelta 1224. Laulun, jota on sanottu

Franciscuksen hengellisyyden kauneimmaksi kukaksi, hän loi elämänsä viimeisinä hetkinä, sairaana ja kipujen keskellä.

Oulun piispana 1900-luvun alkupuolella vaikuttanut **J.R. Koskimies** kirjoittaa sydämelisen rakkauden ja ilon olleen suurimpina voimana Franciscus Assisilaisen elämässä: ”Hän rakasti koko Jumalan luomakuntaa, eikä vain ihmisiä. Kaikki luonnossa saarnasi hänelle Jumalasta ja Kristuksesta, ja kaikessa hän rakasti Jumalaa ja Kristusta. Ja hän jaksoi rakastaa, sillä hän iloitsi.”

Italian kielestä tulkittua saarnastaan **veli Igor** toivoi meidän muistavan kolme sanaa. Niiden käyttö voisi avata rakkauden ja ilon täyttämää elämää niin perheissä, työpaikoilla kuin myös kirkkojen välillä. Nuo sanat ovat permissio, scusi ja grazie – voinko, anteeksi ja kiitos.

Kun päivittäin kohtaan ihmisiä, voin sanoillani rakentaa ihmisten välistä yhteyttä. Permissio, scusi, grazie. Voin kysyä lupaa ja suostumusta. Voin pyytää ja antaa anteeksi. Voin kiittää, se riittää.

Messun päätteeksi veisasimme *Aurinkolaulun* pohjautuvan virren *455 Luodut, te Hernea kiittääkää*. Kirkon täytti riemu maan kauneudesta.

Yhteisesti ja yhteen ääneen lauloimme tavaasta, jossa elämä hehkuu kirkkaana lakastumatta koskaan. Me kaikki yhdessä Luojamme kuvana.

TAINA SAINNE
PERHEINEUVOJA

i k k u n a p e n k k i

Kissan tassunjäljet kadoksissa

Olen eläinrakas ihminen, varsinkin kun kyseessä on kissaeläin. Nuo viisaat pienet karvapallot ovat täysin vieneet sydämeni jo lapsuudestani asti.

Olen kuitenkin allergikko, ja kuin jonkun ironisen huumorin seurauksena elämistä juuri kissat ovat isoin oireiden aiheuttaja.

Tästä syystä en ole koskaan saanut kutsua kissaa lemmikiksi, vaan olen joutunut tyytymään tuomaan kotini vain sarjakuvallisia kissoja paperin muodossa, kuten Karvisen tai *Kamut*-sarjan Katin. Onneksi kuitenkin lähipiirissäni on aina ollut kissoja lemmikkeinä, joten rakkauteni niitä kohtaan ei ole täysin mennyt hukkaan.

Toisin kuin esimerkiksi ihmisen paras ystävä koira, kissa on hyvin itsenäinen eläin ja siksi riippumaton jatkuvasta huomioinnista. Paitisi tietenkin silloin, kun se itse on huomionkippeillä päällä.

Kissa vaatiikin osakseen ylitsevuotavan rakkauden sijaan vilpittöntä palvontaa ja ihailua. Se on talon valtiass, kaiken herra tai herratar, omistajansa omistaja. Se on petolelän.

joille metsästysvietit ja raatojen näytille raahtaminen on luontaista.

Ei-mairittelevista ominaisuuksistaan huolimatta kissa on mielestäni silti totaalisin ihana, hellyttävä ja pörröteltävä kotieläin.

Julkaisin elokuun alussa Kirkko Porissa -Facebook-sivuilla kuvakollaasin ystäväni kissasta **Remusta**. Yritin postauksellani herättää keskustelua siitä, että mistä syystä kissat loistavat poissaolollaan *Raamatun* syövereistä, saamatta kuitenkaan vastakaikua pohdinalleni.

Mielestäni kun juuri kissojen puuttuminen noin merkittävästä teoksesta on sinänsä outoa, koska esimerkiksi muinaisessa Egyptissä ne olivat pyhiä eläimiä ja suoraan paltovannon kohteita. Faaraoiden maassa kissoja arvostettiin esimerkiksi niin paljon, että niitä jopa palsamoitiin ikuisen elämän takamiseksi.

Kissoja on pidetty kotieläiminä jo tuhansia vuosia. Luulisiinkin siis, että myös kristinuskon syntylähteillä niitä olisi näkynyt koti- ja

Raimo Sainilampi

katukuvassa ainakin sen verran, että laji olisi edes mainittu *Raamatun* kirjoituksissa.

Olkoonpa syy poissaoloon sitten Israelin ja Egyptin vastakkainasettelussa *Raamatussa*, tai oletettu rooli noitien apurina tai mustan kissan osalta vertauskuvallisesti paholaisen symbolina tai vähintään apurina olo, jääne lopullinen vastaus todennäköisesti ikuisiksi arvoituksiksi.

SAIJA KYNÄNIEMI
TIEDOTUS@PORI.EV.FI
KIRJOITTAJA ON PORILAINEN OPISEKULUA.

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Matti Kuhna. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815 **Internet:** kirkkopori.fi. **Sähköposti:** tiedotus@pori.ev.fi. **Taitto:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Posti Oyj. Jakeluhuomautukset p. 0400 309 815. **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, Pirjo Teva, p. 040 680 4057 **Yksityistilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 20.10.2017**

Sairaalasielunhoidon sote-neuvottelut loppusuoralla

Porin kustannuspaineet kevenemässä, jos sopimusluonnos hyväksytään.

Satakunnan seurakuntien neuvotteluprosessi sairaalasielunhoidon soten synnyttämiseksi Satasoten alueella on edennyt sopimusluonnosvaiheeseen. Ensi tiistaina satakuntalaisten seurakuntien edustajat tapaavat Harjavallan aloitteesta Porin seurakuntakeskuksessa ja keskustelevat sopimusluonnoksen suuntavieloista. Ensi vuoden alusta voimaan haluttavan sopimuksen työstämistä varten perustettu työryhmä on istunut toukokuun alusta alkaen.

Satasoten mukaan

Neuvotteluiden yksi polttopiste on Porin evlut. seurakuntayhtymän hallintopäällikön ja yhteisen seurakuntatyön päällikön **Jari Suvilan** mukaan siinä, miten satakuntalaisia

Fakta

Sairaalasielunhoidon sote

- Jos sairaalasielunhoidon sote toteutuu sopimusluonnoksen mukaisesti, otettaisiin uusi rakenne käyttöön 1.1.2018.
- Tuossa vaiheessa ohjattaisi varta vasten perustettu väliaikainen ohjausryhmä, joka luotsaisi kokonaisuutta kyseisen vuoden ennen uuden organisaation lopullista käynnistymistä.
- Kaikkialla neljällä Satasoten sote-alueella seurakunnat muodostaisivat alueverkoston, jotka sitten yhdessä muodostaisivat koko Satasoten kattavan verkoston.
- Tuomiokapituli on ollut mukana keskusteluissa ja on kannustanut saadun kaltaiseen ratkaisuun.

Sairaalasielunhoidon soten rakentaminen satakuntalaisten seurakuntien kesken on jo pitkällä. Tavoitteena on luoda verkostorakenne, jossa jokaisen osapuolen identiteettiä kunnioitettaisiin.

sisä seurakunnissa nyt työskentelevien viiden sairaalapastorin työpanos kohdennettaisiin uudelleen.

Heistä Porissa työskentelee kolme, joista kaksi Satakunnan keskussairaalassa ja yksi kaupungin perusturvassa.

— On pelkästään jo käytännön kysymys se, että sairaalasielunhoito kattaisi Satasoten alueen kokonaisuudessaan. Tarkoituksena on myös nostaa sielunhoidon palvelun tasoa samalla, kun kustannukset jakautuisivat aiempaa oikeudenmukaisemmin, Suvila sanoo.

Aloitteen satakuntalaisten seurakuntien sairaalasielunhoidon yhteisestä järjestämisestä teki Harjavallan seurakunta vuonna 2008. Suvilan mukaan taustalla on ollut tarve saada sairaalasielunhoito järjestettyä Satasoten vanavedessä.

Monia etuja

Neuvottelussa mallissa on Suvilan mukaan kahta aluekierästä, joista toisen saisi palvelut saataisiin jatkossa ulotettua maakunnassa sinnekin, missä niitä ei vielä ole.

Uusi sopimusmalli antaisi mahdollisuuden neuvotella myös siitä, että kaikki saatohoitopotilaat tulisivat palveluiden piiriin.

— Mitä kustannuksiin tulee, vielä on liian aikaista kommentoida, miten suuresta sää-

töstä Porin kohdalla oikein olisi kysymys, Suvila tähdentää.

On myös mahdollista, että Satasote tulisi jollain sivulla mukaan sairaalasielunhoidon kustannuksiin. Asia on vielä auki.

Näin ollen Satakunnan seurakuntien sairaalasielunhoidon kokonaisbudjetti kevenisi hieman.

”Tarkoituksena on myös nostaa palvelun tasoa, kun resurssit jakautuisivat aiempaa tasaisemmin.”

Jari Suvila

Suvilan mielestä tuleva ratkaisu syntyyssään kannustaa satakuntalaisia seurakuntia tekemään vastaavanlaisia päätöksiä myös muilla sektoreilla.

— Siinä mielessä sairaalasielunhoito on todellinen pilottihanke, jonka syntymistä ja toimintaa seurataan tarkasti.

TEKSTI: MATTI KUHNIA
KUVA: HANNU SALONJOJA

Satakuntaan seurakuntien alueräkisteri, Poria kaavaillaan pääpaikaksi

Turun arkkhiippakuntaan kaavaillaan kahta alueräkisteriä, joista toisen saisi Turku ja toisen Pori.

Prosessin käynnistäjänä on ollut arkkhiippakunnan tuomiokapituli, jonka johdolla neuvotteluita on myös tässä vaiheessa käyty. Sen sijaan näkemykset alueräkisteriä käytännön toteuttamisesta olisivat seurakuntien itsensä.

Porin evlut. seurakuntayhtymän hallintopäällikön ja yhteisen seurakuntatyön päällikön **Jari Suvilan** mukaan alueräkisteriä ollaan päättymässä, koska rakenteisiin kohdistuvat nyt voimakkaat muutospaineet.

— Pienet seurakunnat ovat talouksien kanssa niin haastavassa tilanteessa, että isomilta on tultava tukea. Ison seurakuntayhtymän vetämä alueräkisteri on yksi vastaus haasteeseen.

Alueräkisterin olisi määrä olla jäsenseurakuntien yhteinen jäsenrekisteripalvelu, joka huolehtii kirkkoherranviraston kirkonkirjoihin liittyvistä tehtävistä.

— Jos ja kun alueräkisteri saadaan perustettua, palvelutaso paranee nykyisestään ja palvelut voidaan taata kaikille viidelle arkipäivälle viikossa. Sen sijaan alueräkisterillä saatavat säästöt eivät näkyisi viivan alla heti, vaan vasta muutaman vuoden säteellä.

Alueräkisteri ei todennäköisesti toisi Poriin uusia työpaikkoja, vaan lisätyövoiman tarve korvattaisiin digitaalisuutta lisäämällä.

Ensi vuosi on hankkeen toteuttamisen kannalta tärkeä aika, jolloin ratkaisuja isoista linjoista olisi saatava aikaan. Painetta tähän luo eritoten EU:n tietosuojadirektiivi, joka astuessaan voimaan toukokuun lopulla edellyttää seurakunnilta uusia tietosuojajärjestelyjä.

Seurakuntien muutosprosessit Satakunnassa eivät suinkaan loppu alueräkisteriin. Suvilan mukaan työryhdyllä on pohdintoissa ollut myös ajatus satakuntalaisten seurakuntien yhteisestä palveluvalihteesta.

MATTI KUHNIA

Yhtymälle esitetään nykyistä tuloveroprosenttia

Porin yhteinen kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Porin evlut. seurakuntayhtymän ensi vuoden tuloveroprosentti pysyisi edelleen nykyisessä 1,50:ssä.

Myös vuosien 2018 ja 2019 tuloveroprosentiksi on yhtymän taloussuunnitelmassa tässä vaiheessa ennakoitu 1,50:aa.

Yhtymän tuloveroprosentti on pysynyt ennallaan 1,50:ssä jo vuodesta 2013 lähtien.

Verotulototeutuma laahaa jäljessä

Verotuloja ja valtionrahoitusta on vuoden alkupuoliskolla kertynyt Porin ev. lut. seurakuntayhtymässä yhteensä vajaa 8,6 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee sitä, että alkuvuoden toteutuma on 53,1 prosenttia koko vuoden talousarviosta.

Vuoden alkupuoliskolla on tuloja kertynyt 672 000 euroa eli 7,3 prosenttia viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Koko vuoden verokertymäksi on puolestaan arvioitu 16,16 miljoonaa euroa.

Talousarviossa on kuluvan vuoden tuloksen loppusummaksi ennakoitu vajaa -809 000 euroa.

Yhteisen kirkkoneuvoston käsitellyssä olut toteutuma menee edelleen kirkkovaltuuston käsittelyyn.

HTH-hakijoista viisi haastatteluun

Hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden päällikön virkaa hakeneista on valittu kirkkoneuvoston haastateltaviksi viisi henkilöä.

Näistä nimensä julkistettaviksi ovat antaneet Porin evlut. seurakuntayhtymän hallintopäällikkö ja yhteisen seurakuntatyön päällikkö, teologian maisteri **Jari Suvila**, Pori, hallintojohtaja ja hallintotieteiden lisensiaatti **Juha Mattila**, Isojoki sekä Merikarvian seurakunnan talouspäällikkö ja tradenomi (YAMK) **Eeva Usimäki**.

Lopullisesti valinnasta päättää aikanaan Porin yhteinen kirkkovaltuusto.

Liitosneuvotteluissa lisää askelmerkkejä

Porin evlut. seurakuntayhtymän ja Pomarkun seurakunnan liitosneuvottelut jatkuivat 7. syyskuuta Noormarkussa. Neuvotteluissa pyritään marraskuun loppuun mennessä selvittämään se, millaisin tavoittein osapuolet jatkaa ajatellen haluavat suuntautua.

Tarkoituksena on nykyisen neuvotteluvaiheen päätyttyä muodostaa kaikkien osapuolten edustajista koostuva ohjausryhmä, joka sitten koordinoi prosessin jatkoa.

Porin ja Pomarkun lisäksi neuvotteluissa on mukana myös Siikainen, joka samalla kertoo käy liitosneuvotteluita myös Kankaanpään seurakunnan kanssa.

Seurakuntavaalien ajankohta vielä auki

Syksyllä 2018 pidettävien seurakuntavaalien ajankohta on on yhä auki, mutta asiaan pyritään saamaan ratkaisu loppuvuoteen mennessä.

Jos seurakunta on itsenäinen eli ei kuulu seurakuntayhtymään, toimitetaan yhdet vaalit, joilla valitaan kirkkovaltuuston jäsenet. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, toimitetaan kahdet vaalit.

Vaalissa voivat äänioikeuttaan käyttää kaikki 16 vuotta täyttäneet. Vaalien teemaksi on tällä kertaa valittu ”Minun kirkkoni.”

Viranhoidomääräyksiä yhtymää koskien

Turun arkkhiippakunta on antanut Noormarkun kappalaisen virasta irtisanoutuneelle **Tapio Hietalahdelle** viranhoidomääräyksen Kosen TI seurakunnan kirkkoherran virkaan.

Niin ikään Teljän seurakuntapastori **Noora Tapiaselle** on annettu viranhoidomääräys Porin Teljän seurakunnan kappalaisen (IV) virkaan.

Viranhoidomääräykset astuvat voimaan syyskuun alusta alkaen.

Kellontekijän matkassa

Keijo Peura on perehtynyt seitsemän vuoden ajan kelloseppä-tehtailija C.O. Glasbergin elämäntyöhön.

Kaikki alkoi siitä, kun isokyröläinen yrittäjä pyysi turkulaisista myyntipäällikköä ja tutkijaa **Keijo Peuraa** kunnostuttamaan kelloseppä **Carl Oskar Glasbergin** hautakiven Isonkylän vanhan kirkon hautausmaalla. Tuosta tehtävästä aukeni Peuralle aivan uusi maailma. Peuralle heräsi niin iso kiinnostus sepän elämäntyöhön, että hän alkoi kerätä siitä tutkimusaineistoa. Hänen tavoitteenaan on nyt saattaa tuo elämäntyö kirjaksi.

— Glasberg on ollut Suomen merkittävien ajannäytön tornikellojen valmistaja. Hän on tehnyt yhteensä kolmeitoista ajannäytön tornikelloa, kertoo Peura.

Kaikki omin käsin

Erityisen vaikutuksen Peuraan on hänen kertomansa mukaan on tehnyt se, että tuohon aikaan kaikki valmistettiin itse käsin, myös työkalut.

Esimerkkinä työkaluista hän mainitsee erittäin moniosaisen hammaspyörän valmistuslaitteen, jota Pohjanmaalla kutsuttiin kansankielessä nimellä keervärkki.

— Sen valmistaminen ei ole kaikilta onnistunut. Työ on vaatinut aikaa, ja Glasberg on ollut todella tarkka, Keijo Peura kertoo.

Paljon pohjatöitä

Aineiston keruu kirjaan on vielä kesken, ja sen tiimoilta Peura liikkuu Glasbergin jalanjäljissä tehden huomioita hänen elämäntyöstään. Peura on muun muassa käynyt kuvaamassa kaikki tutkimuskohteensa, rakennukset ja kellokoneistot. Hän on luonnollisesti myös kiinnostunut yleisöltä mahdollisesti tulevista vinkeistä.

Glasbergin käten töitä on edelleen jäljellä runsaasti. Esimerkkeinä mainittakoon torni-, seinä-, latia- ja vellikellot sekä paloruiskut ja aittojen lukot. Keski-Porin kirkosta löytyy eräs Glasbergin valmistamista ajannäytön tornikelloista.

Hiljainen ahtertaja

Glasberg sai oppinsa kellomestari **Juho Juhonpoika Könniltä**, joka jo varhain huomasi oppipoikansa lahjat. Mestari-oppipoika –suhde alkoi vuonna 1840, jolloin Glasberg täytti 19 vuotta.

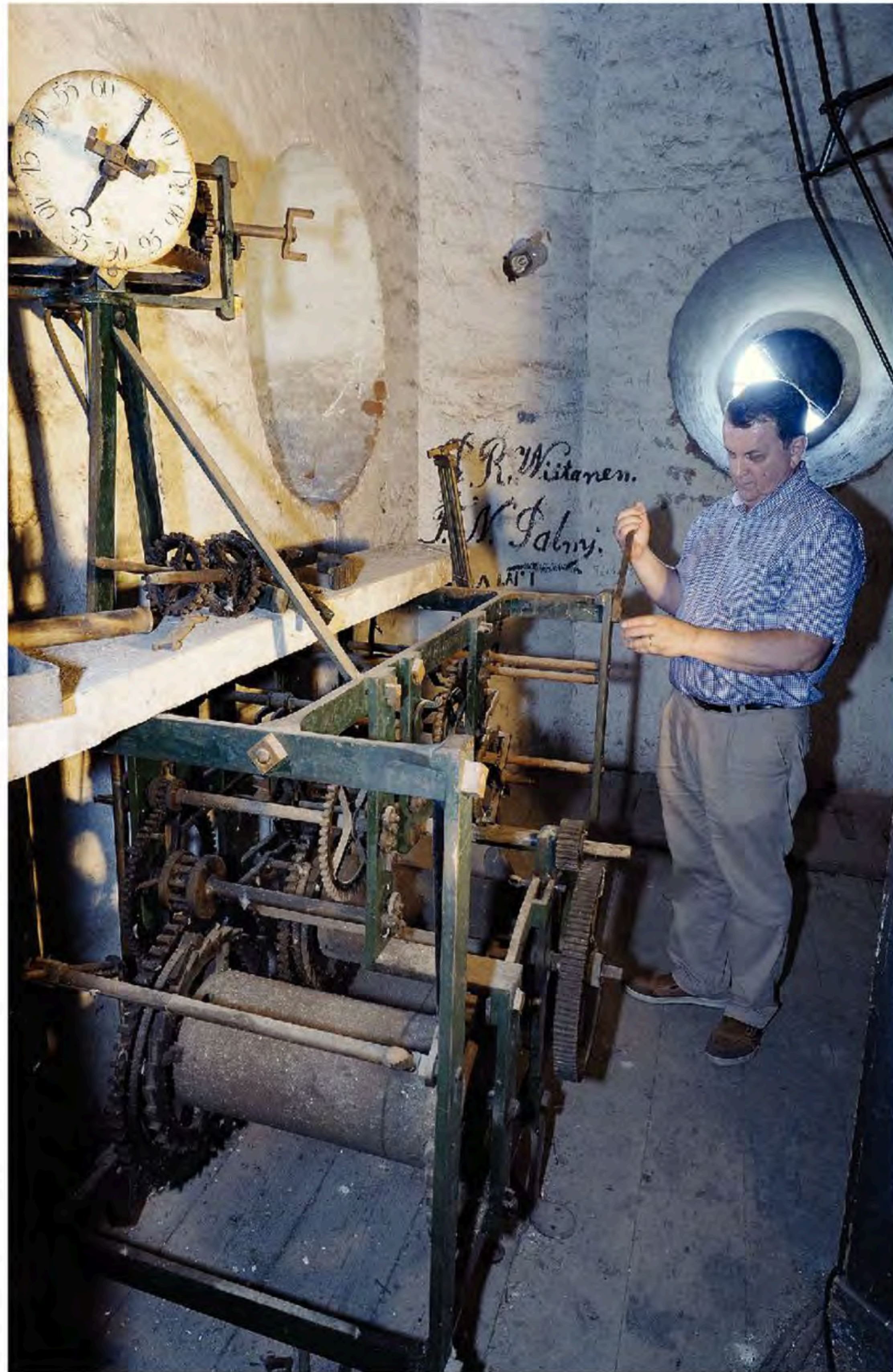
Sitten Glasberg avioitui **Anna Kustaantytär Könni-Ujasen** kanssa. Perheeseen syntyi seitsemän tytärtä, joista nuorin kuoli parin viikon ikäisenä.

Jokaiselle tyttärelleen Glasberg valmisti kihlalahjaksi seinäkellon.

Glasberg oli työssään hyvin liikkuvainen; hän kulkui Suomen pitkiä taissuunnassa välillä Loviisa-Tornio sekä Keski-Suomen ja rannikon alueille. Sulaan aikaan liikkuminen tapahtui vesitse ja talvisin hevosella.

Mitä enemmän Peuralle alkoi selvittyä, missä Glasberg on liikkunut, sitä enemmän sepän tuotokset alkoivat kiinnostaa.

— Glasberg ei pitänyt itsestään numeroa. Sen vuoksi hän ei saavuttanut alallaan yhtä suurta kuuluisuutta kuin jotkut muut, toteaa Keijo Peura.

Keijo Peura tutkii C.O. Glasbergin valmistamaa kelloa Keski-Porin kirkossa.

Fakta

Keski-Porin ajannäytön tornikello

- Keski-Porin kirkon ajannäytön tornikellon koneistossa on yläraudan ulkosivulla vasemmalta lukien tiedot seuraavasti: valmistusnumero No 8, keskellä rautaa signeeraus, Carl O. Glasberg Ilmola, ja oikeassa reunassa vuosilukumerkintä År 1861.
- Keski-Porin kirkon näyttötaulut ovat neljään suuntaan näyttävät.

TEKSTI: KUKKA-MAARIA CLEVE
KUVAT: SAJA KYNÄNIEMI

Keijo Peuralla on hallussaan kirje, jonka Carl Oskar Glasberg on lähettänyt kruunun kassanhoitaja **Basilierille** liittyen Keski-Porin kirkon kelloon.

Ilmajoki 26 Joulukuuta 1863

Herra kruunun kassanhoitaja **Julius Basilier** Porin

Hänen korkeasti kunnioitettu kirjoitus 5 päivästä, joka minulla on ollut ilo vastaan ottaa ja vastauksena siihen ilmoitan, että olen halukas vastaanottamaan tilauksen tornikellosta, mutta minun on mahdollonta päättää hintaa ennen kuin olen saanut lähemmin tutustua tornin sisäpuolelle, joka minun täytyy itse nähdä voidakseni arvioida kaiken mitä siinä otetaan huomioon tai jopa sopimuksen tekemiseksi.

Minulla on matka siksi välttämätön sinne Porin. Pidän itselleni oikeuden hevoskyytiin perille ja takaisin 5 ruplaa päivärahaa matkapäiviltä, sen lisäksi 2 ruplaa päiviltä siltä ajalta kun oleilen kaupungissa.

Kunniolltavasti
Carl Oskar Glasberg

p.s. pyydetään pikaista vastausta sama

Fakta

Carl Glasberg

- Kelloseppä, tehtailija Carl Oskar Glasberg syntyi Mustasaarella 1821 ja kuoli Isonkylässä 1891.
- Isä oli kotoisin Vaasasta ja äiti Kristiinakaupungista.
- Perheeseen kuului hänen lisäksi viisi muuta lasta.
- Perheen lapsista Gustafin tiedetään olleen seppä ja suutari ammatiltaan.
- Glasberg teki monipuolisen elämäntyön kellontekijänä, mutta hän valmisti elämänsä aikana myös muun muassa paloruiskuja.

Reformaation merkkivuosi on kallistumassa loppuaan kohden

Teljän kirkolla neljän vuoden tauon jälkeen 29.10.–2.11. esitettävä ja Martti Lutherin elämästä kertova Villikarju viinitarhassa -näytelmä kerännee tälläkin kertaa suuren yleisön. Kuva on vuoden 2013 esityksestä.

Loppusuoralla on vielä tarjolla Luther-näytelmän ja Reformaation infon kaltaisia merkittäviä esityksiä.

Tarjonnan monipuolisuus on leimannut Porin ev.lut. seurakuntayhtymässä vietettyä Reformaatio 500 –merkkivuotta.

— Erilaista toimintaa ja osallistujia on ollut Porin seurakunnissa vuoden mittaan paljon. Juhlia on vietetty yhteisöllisesti, tavallisen seurakuntatyön ohessa ja keskellä, kertoo Porin yhteisen kirkkovaltuuston ja reformaatiotyöryhmän puheenjohtaja **Harri Saine**.

On ollut innostavia ja osallistavia luentoja ja konsertteja. Virsikirja on laulettu läpi ja liputuspäivinä on ollut päivän teemaan kuuluva tilaisuus. On ollut kirkko-oopperaa, Luther-aiheisia kokouksia, heilahulinat ja keskiaikaiset markkinat.

On retkeilyt kirkkopäiville Turkuun ja Naantaliin musiikkijuhlille, on käyty rippikoulua Unkarin Egerissä ja on nautittu musiikista Kirkkopuistossa Soi -tapahtumassa.

Suomi-Areenalla Porissa sai osallistua myös kirkkohallituksen tukemaan toimintaan: polkupyörärettiin, paneelikeskusteluihin ja piispankahveihin. Muutostierassille sai itse kukin tuoda huolensa ja toivon muutoksesta. Virsi- ja viinillassa oli mahdollisuus veisata antaumuksella.

Takaisin juurille

Keski-Porin kirkossa kuultiin Suomi-Areenan yhteydessä säveltäjä **Heikki Sarman** ja yhdysvaltalaisen kir-

jailijan **Kim Richin** yhteistyön tulos, *John the Baptist* -oratorio, joka kertoi **Johannes Kastajasta**.

Kun reformaatio on vuosatojen kuluessa läpäissyt niin hengellisen, kirkkopoliittisen, yhteiskunnallisen, aatehistoriallisen kuin kulttuurisenkin ympäristömme, saattaa olla vaikea enää tunnistaa sen vaikutuksia.

Merkkivuoden aikana noita vaikutuksia on tarkasteltu monipuolisesti.

— On haluttu palata takaisin juurille ja katsoa, mitä armo ja **Martti Luther** merkitsevät tässä ajassa, kertoo Saine.

Herkkuja luvassa

Eikä tarjonta lopu vielä tähän. Loppukuukausien tarjontaan kuuluu muun muassa *Uuden testamentin* läpi lukemista Länsi-Porissa, Luther-aiheisia teemailtoja, videoita, monipuolisia musiikkitapahtumia ja *Luther-villikarju viinitarhassa* -näytelmää, johon juhlatuoli huipentuu.

Toinen merkittävä kohokohta on pyhäinpäivinä, lauantaina 4. marraskuuta klo 19.00 alkaen Keski-Porin kirkossa esitettävä saksalaisen romantiikan ajan säveltäjän **Felix Mendelssohnin Reformaatio-sinfonia**.

Viimeinen huipentuma on erityinen reformaatioviikko, jota vietetään juhlatuoli kulkuvivillä 31.10. – 5.11.

Harri Saine odottaa innolla tule-

vaa, ja houkuttelee ihmisiä mukaan tilaisuuksiin. Vielä ehtii osallistua.

Oman sävönsä vuoteen antaa myös Suomen satavuotisjuhlatuoli. Se yhdessä reformaation kanssa on huomioitu teemalla Armoa 2017!

”On haluttu katsoa, mitä armo ja Luther merkitsevät tässä ajassa.”

Porin yhteisen kirkkovaltuuston ja reformaatiotyöryhmän puheenjohtaja Harri Saine

— Armoa tarvitsemme joka päivä. Olkaamme armollisia toinen toisillemme, itsellemme ja anokaamme armoa myös Jumalalta, kehottaa Harri Saine.

Juhlahumua Meri-Porissa

Meri-Porissa näytettävien tapahtumien ohjelmistoin reformaatiopäivä loppukeväästä.

— Perinnejumalanpalvelus vietettiin läpi Lutherin kaavaa mukaillen. Keskiakaisilla markkinoilla oli ihmisiä paljon. Kyseinen päivä värityksiä pihlavan seutua kokonaan, toteaa Meri-Porin seurakunnan kirkkoheras **Heimo Hietanen**.

Luther-teemaisia tapahtumia on järjestetty eri puolilla seurakuntaa.

— Lutherin Isä meidän -selityksen pohjalta on käyty sarja alustus-pohjaisia keskusteluja. Virsistä oli oma tilaisuutensa ja teeseistä on tulossa omansa. Tällaisia väyliä pitkin on porauduttu yhä syvemmälle luterilaisuuden keskeisiin ulottuvuuksiin. On mietitty myös, miten luterilaisuus on muokannut suomen kieltä. Se on tuonut uskon kansankieleen. Seurakunnan virsilaulu on perustunut aikansa suosittuihin sävelmiin. Sen merkitystä on pohdittu, Hietanen kertoo.

Vähitellen on taas palattu seurakunnan tuttuun arkeen. Merkkivuosi kulkee kuitenkin koko ajan mukana. Esimerkiksi diakoniatyön ateriolla ovat esillä Lutherin pöytä-puheet.

Luther-näytelmän paluu

Eräs kohokohta on vielä edessä. Neljä vuotta sitten esitetty **Martti Lutherin elämästä** kertova näytelmä *Villikarju viinitarhassa* palaa Teljän kirkkoon Uskonpuhdistuksen muistopäivän tienoilla loka-marraskuun vaihteessa. Näytelmä saavutti aikoinaan valtavan suosion.

Projektissa on mukana suuri vapaaehtoisten ja harrastajajäyttelijöiden joukko, musiikin, tanssin ja laulun konkareita.

Näytelmän projektikoordinaattori **Tuula Pulkkinen** kertoo, että pohjatöitä on tehty pitkään ja huolella. Monia osasia yritetään nyt sovitella paikoilleen, ja antaumuksella on harjoiteltu. Tekijät ovat antaneet näytelmälle ison panoksen.

TEKSTI: KUKKA-MAARIA CLEVE

Fakta

Reformaation juhlatuoli Porissa

- Merkkivuotta vietetään koko maassa ajalla 31.10.2016–5.11.2017.
- Yhtymän seurakunnissa merkkivuosi on huomioitu runsaana ohjelmatarjontana.
- Luterilaisuuden ulottuvuuksia tarkastellaan vuoden aikana myös Porissa myös monista näkökulmista.
- Porin tarjonta on kokonaisuudessaan nähtävissä osoitteesta www.kirkkoporissa.fi http://poriref500.info.

Luotettava ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautausseimisto.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
 Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
 Kartanon Kukka, Härmäntie 2, Pori (02) 646 9001
 Luvian Kukka (02) 558 1364
 Kukkakauppa Meriheinä, Merikarvia 044 373 6046

WWW.PDL.FI

HAUTAKIVET
 YM. KIVIALAN TYÖT
 SUORAAN KIVITEISTÄMÖLTÄ
 KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
 Kiviteistämötie 39, 28760 Pori
 puh. 02-6466075 www.ak-kivi.fi

SATAKUNNAN HAUTAUSTOIMISTO

Satakunnan Hautausseimisto Oy
 Eteläpuisto 19, 28100 Pori
 p. (02) 6415 131
 (24h) 045 1334 840
www.satakunnanhautausseimisto.com

Täydellistä hautausalan palvelua. Kuljetukset kalkkialle. Muistotilaisuuksien, siunaustyöt.

Puh. (02) 635 1160
 Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausseimistö
 ANJA VIITALA OY
 Uusikivistontie 40, PORI

Ilmoittaja, ota yhteyttä.

Ilmoitusmarkkinointi Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi

PORIN NUOHOUSPALVELU

Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista teollisuuteen!

Pyydä tarjous paikalliselta tekijältä 30 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen p. 0400 535 333

WWW.PORINNUOHOUSPALVELU.FI

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysväimien köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

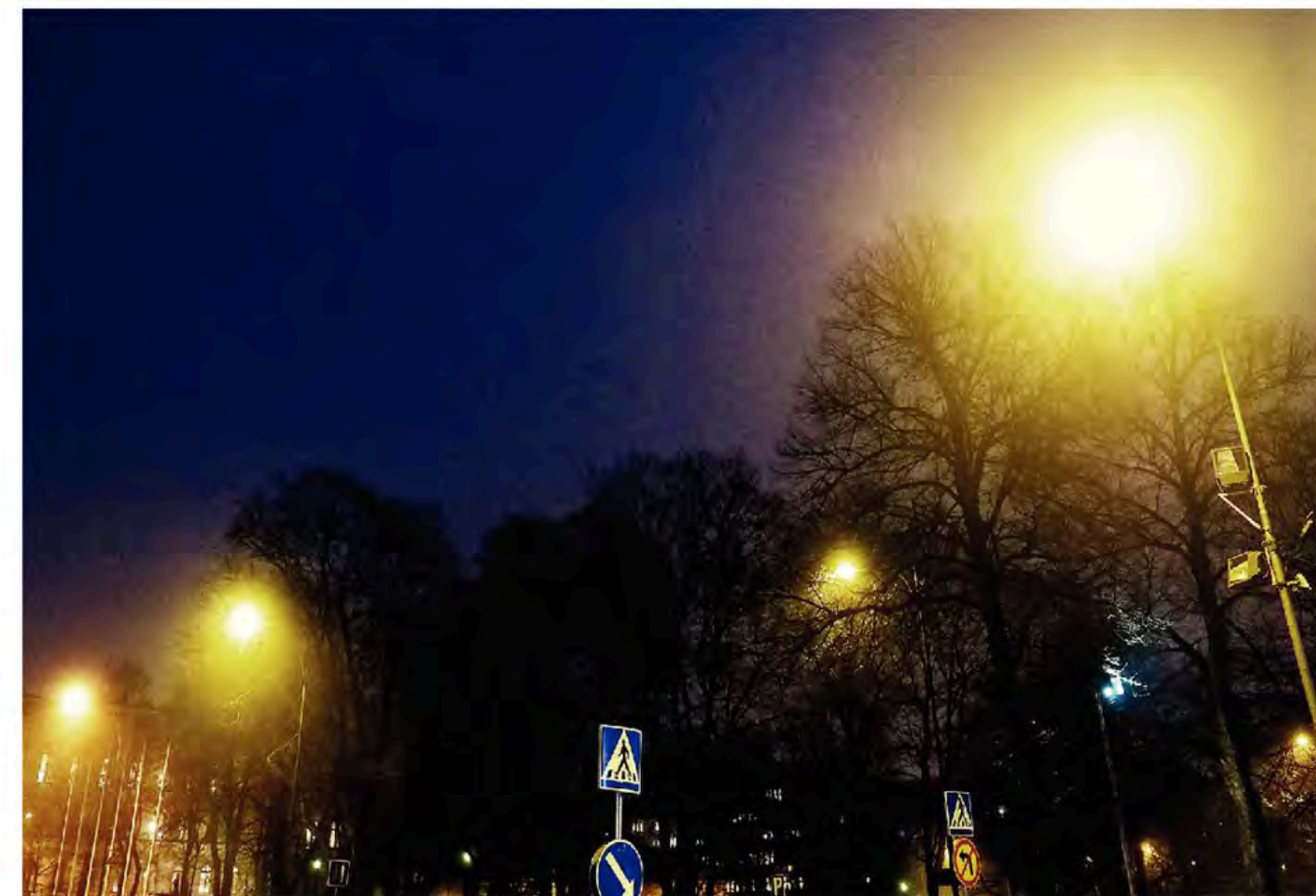
Testamentin teko ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttioppaamme: 020 787 1201 asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi kirkonulkomaanapu.fi/testamentti

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Ilmoitukset osoitteeseen

ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Haaveissa oma asunto ja kaksi kissaa

Raino Salminen

Monesta eri järjestöstä sekä yksityisistä ihmisistä koostuva aktiivien joukko on ollut valmistelemassa 17.10. vietettävää YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen päivän ja Asumattomien yö -tapahtumaa.

Asumattomien yössä muistutetaan asumattomien arjen ongelmista.

Porilainen **Mirkku** (nimi muutettu) tietää, mitä asumattomuus päihdeongelmaisena tarkoittaa.

— Elämäntapa näissä porukoissa on henkisesti erittäin kuluuttava. Oman rauhan puute käy jatkuessaan voimille.

Mirkun mukaan kaverin nurkissa asuminen edes hetken verran on todella haastavaa, jos myös toisella on päihdeongelma.

— Haluan välttää juomista ja viettää aikani kunnan seurassa.

— Silloin sohvalla maassani tajuin väilyksenomaisesti, että ainakin tässä hetkessä minulla on paikka, jossa voin rauhoittua.

Kierteeseen jo varhain

Mirkku on myös oppinut sen, kenen kanssa kannattaa kaverata ja kenen kanssa ei. Tätä varten hänellä on kännykässään ns. valkoinen ja musta lista.

— Ystävät ovat pääosin karisseet pois. Ei näissä porukoissa voi luottaa kehenkään, ihmisuhteet ovat luonnostaan haastavia.

Päihteiden pariin Mirkku ajautui jo teinina masennuslääkkeiden kautta. Kierrettä kiihdytti se, ettei nopeaa asiantuntija-apua ollut saatavilla.

Päihdekierteen päivineen kaikkineen kokenut Mirkku on nähnyt vierestä monia rajuja elämäntapahtumia. Elämästä on muodostunut loputon nauha jatkuvaa kipua ja rosaa.

Asumattomien yö 17.10.2017 Porissa

- Tapahtuman pääpaikkana on Työttömien toimintakeskus Mikonkatu 21:ssä.
- Illan tilaisuus avataan klo 18 ulkotulien sytyttämisellä. Tämän jälkeen on tarjolla niin hengen kuin ruumiinkin ravintoa pitkin iltaa.
- Puheissa käsitellään asumattomuusasioita ja köyhyyttä monin eri tavoin. Luvassa on myös musiikkia, hernekeittoa, kahvia, leipää ja makkaraa.
- Tutkija Sakari Kainulainen luennoi klo 13 Diakissa Martintalossa, os. Metsämiehenkatu 2. Aiheena yksinäisyys.
- Sampolassa klo 15-17.30 oma tapahtumansa, jossa mm. toimittaja Tarmo Tikka kertoo asumattomuudesta.
- Eetunaukiolla klo 15-17 tilaisuus Sininauhan järjestämässä.

Tärkeä muisto

Puhelias ja avoin Mirkku toistaa useaan kertaan toivettaan omasta rauhasta, jonka oma asunto hänelle antaisi. Oma rauhaa hän kaipaa myös siksi, koska sanoo kantavansa toista liaksi huolta heitä nähdessään.

Samalla hän myöntää, että nykyinen elämäntyyli on haaste asunnon saannin kannalta.

— Haaveilin joskus sisustussuunnittelijan työstä, mutta olen luopunut haaveistani, koska en näköjään osaisi pitää asioita järjestyksessä.

Mirkku liikuttuu herkästi omasta elämästään kertoessaan. Liikutusta hänessä synnyttää esimerkiksi huoli omista läheisistä.

— Kun rakkaaseen ihmiseen sattuu, sattuu se itseensä.

Ainakin yksi koskettava muisto hänellä on jäänyt mieleen Sininauhasta.

"Haaveilin joskus sisustussuunnittelijan työstä, mutta olen luopunut haaveistani, koska en näköjään osaisi pitää asioita järjestyksessä."

Vähän on hyvää

Miten Mirkku oman asuntonsa sisustaisi, jos sellainen joskus saisi? Hän tunnustaa heti, että on oppinut tyytymään vähään.

— Ajattelen silti niin, että tuollaisessa tilanteessa hankkisin itselleni lemmikeikseni kaksi hyllyä kissaa. Tärkeintä olisi, että kissa olisi kaikki hyvin. Myös sängyn pitäisi selkävaijoni vuoksi olla hyvä.

Heti aamuisen haastattelun jälkeen Mirkun on lähdettävä Sininauhan ns. määrän osastolta kadulle ja vietettävä päivänsä, missä sen nyt sitten viettääkään.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n arvion mukaan Porissa oli viime vuoden marraskuussa 68 asumattomaa. Asian luonteen vuoksi ehdottoman tarkan luvun määrittäminen on mahdotonta.

TEKSTI: MATTI KUHNIA

Lähetysseuruntai Länsi-Porin kirkossa

Sunnuntaina 8. lokakuuta vietetään supersunnuntaita varttuneemman väen kirkkopyhän ja lähetysseuran merkissä Länsi-Porin kirkossa. Päivä alkaa klo 10 messulla, jossa saarnaamassa on seurakunta- ja nuorisopastori Minna Marjanen ja kanttorina Sakari Salminen.

Päivän aikana on mahdollisuus tavata ja kuulla kuuluisia eläkkeelle jäävältä lähetysseuralta **Pirkko ja Raimo Tuppuraiselta**. Messun jälkeen tarjoilla on lähetysseuran jälkiruokineen. Lounaan hinta on aikuisilta 13 euroa ja lapsilta kuusi euroa.

Länsi-Porin seurakunnan alueella asuville varttuneemmalle väelle järjestetään tarvittaessa kuljetus kirkolle. Kuljetusasioita voi tiedustella diakonissa **Kirsi Sasilalta**, p. 0400 309 861.

Ida Elina konsertoi Naisten Kahvilassa

Kantelemuusikko **Ida Elina** esiintyy Naisten Kahvilan avauskonsertissa lauantaina 30. syyskuuta klo 15 alkaen Porin seurakuntakeskuksessa. Konsertin teemana on "Kotimaani täällä ja taivaassa."

Sibelius-Akatemian suorittanut Ida Elina sai vuonna 2015 Kanteleliiton myöntämän Vuoden Kantele-palkinnon. Kirkkomusiikki on artistille läheinen laji, sillä hänellä on taustaa gospelmuusikkona.

Omien sanojensa mukaan hän haluaa välittää toivon ja rohkeuden sanomaa.

Kuin taivasiin -konsertti Länsi-Porin kirkossa

Kuin taivasiin -konsertti kuullaan Länsi-Porin kirkossa sunnuntaina 29. lokakuuta klo 16. Konsertissa esiintyvät **Sonja Lindén**, laulu ja **Sami Nieminen**, laulu sekä piano. He esittävät kaunista ja tunteikasta hengellistä musiikkia ja gospelia.

Konsertin järjestää Länsi-Porin seurakunnan diakoniatyö. Konserttiin on vapaa pääsy.

Luento populismista Israel-rakkaudessa

Porin Israelin Ystävien puheenjohtaja, rovasti **Eero Kavasto** luennoi tiistaina 3. lokakuuta klo 18 alkaen seurakuntakeskuksen 4. kerroksen luentosalissa aiheesta "Populismi Israel-rakkaudessa."

Aihetta on Kavaston itsensä mukaan käsitelty Suomessa hieman tällä tavalla.

— Yleensä subdeta Israelin pidetään vakiona, eli ajatellaan kaikkien ajattelevan kysymyksestä suurin piirtein samalla tavalla. Populismi pyrkii kuitenkin tasapainottamaan keskustelun ilman poikkeamia, hän toteaa.

Kymppisynttärin seurakuntakeskuksessa

Tänä vuonna kymmenen vuotta täyttävälle porilaiselle järjestetään Kymppisynttärin sunnuntaina 8. lokakuuta klo 12-14 Porin seurakuntakeskuksessa. Ohjelmassa on musiikkia, kakkua ja toimintapisteitä sekä mukavaa yhdessäoloa.

Ilmoittautumiset tapahtumaan sivuston kirkkopori.fi-sivuston kautta 4. lokakuuta mennessä.

Saa toivoa.

Tilaa **askel** itselle tai lahjaksi. Nyt 12 kk tarjoushintaan **69 €**. Tilaus on jatkuva.

"Yö on kuin tasku ja uni on hyvää nousu ja lasku ja äkkisyvä. Isä, äiti, lapset – kohta on ilta. Kuu on lapselle silta."

Saat lahjaksi hovioloikeudenneuvos ja professori Jukka Kemppisen herkän "Taivas on taikurin viitta" -runoteoksen, joka on koottu Askelen tilaajille, Pekka Vuoren kuvin, 64 sivua.

askel

Tilaa soittamalla 020 754 2333

- Lankapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 7,02 snt/min.
- Matkapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.

Tilaa sähköpostilla asiakaspalvelu@kotimaa.fi

Tilaa internetistä www.askellehti.fi/tarjous

☒ **Kyllä kiitos!** Tilaan ☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Tilaan Askel-lehden jatkuvana tilauksena **12 kk hintaan 69 €** (norm. 84 €). Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta.

TILAAJA/MAKSAAJA		27_7_17	
Nimi		Nimi	
Osoite		Osoite	
Postinumero ja -toimipaikka		Postinumero ja -toimipaikka	
Puhelin			
Sähköposti			

Tarjoushinta on voimassa toistaiseksi ja koskee vain tilaajia Suomessa. Ulkomaisiin tilauksiin lisätään postikulut. Alle 18-vuotiaalla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. 1.1.2013 alkaen vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanomien aikakauslehtien verokanta on 10 % ja Digilehden 24 %.

ASKEL MAKSAA POSTI-MAKSUN

Kotimaa Oy
 Vastauslähetyksen
 Tunnus
 5001582
 00003 Helsinki

Teemana Sanasta sanoja

Riitta Sainio/Arvi

Jo kolmatta kertaa Teljän kirjallisuuspäiviä suunnitteleva kirjastonhoitaja Arja Palonen uskoo, että kaikki menee nyt omalla painollaan. Hän itse on kiinnostunut seuraamaan yleisön reaktioita.

Teljän kirjallisuuspäivät: Eri aikakaudet näkyvät sanojen kautta kirjallisuudessa.

Saarnaaja on koskettavin

Korpuan mukaan tämän päivän tavallinen lukija ei aina välttämättä edes huomaa kaikkia kirjallisuudessa olevia viittauksia Raamattuun.

— Esimerkiksi Aleksis Kiven Nummisuutarit on Raamatun apokryfikirjoihin kuuluvan Tobiaan kirjan parodiaa, mitä nykylukija ei voi tietää, koska apokryfikirjoja ei enää löydy nykyisestä Raamatusta.

Eniten Korpuu itseään koskettavat Vanhassa Testamentissa oleva Saarnaaja, jota hän pitää sekä tyyli- ja sisällöllisesti rikkaana kirjana.

— On sanottu, että se olisi masentuneen kuningas Salomonin tekstiä, mutta varmuutta kirjoittajasta ei ole.

Sanat työvälineenä

Teljän kirjallisuuspäivien yhden keskeisen puuhanaisen, kirjastonhoitaja Arja Palosen mukaan kaikki kirjailijat käyttävät sanoja, kukin aivan omalla tavallaan ja jopa omin merkitseksin.

— Tämänkertaiset kirjallisuuspäivämme on rakennettu reformaation ja Suomen itsenäisyyden juhla-vuosien kunniaksi havainnollistamaan sitä, miten eri aikakaudet näkyvät sanojen kautta nykypäivässä.

Palonen tähdentää, että tekstit ovat juuri se väline, millä sanankäytön perinteitä siirretään seuraaville sukupolville.

— Tiettyä asiaa pysyvät erilaisista muoti-ilmiöistä huolimatta, hän sanoo.

Raittila keskiössä

Edesmenneen kirjailijan ja virsien tekijän Anna-Maija Raittilan tuotanto on keskeisesti esillä kirjallisuuspäivillä.

Teljän kirjallisuuspäivät 20. – 21.10.2017

Perjantai 20.10.

Klo 18.00 Runon ja musiikin iltapuhde – Anna-Maija Raittilan tekstejä sanoja ja sävelin.

Runoja esitetään eri puolilla kirkkosalia, luvassa myös Raittilan sanoittamia virsiä. Arja Palonen, Sari Vuorenoja, Sirkka-Liisa Savinen, Pia Ylitalo-Maunula.

Iltakahvi/tee, vapaaehtoinen kahvimaksu.

Lauantai 21.10.

Klo 11.30 – 12.00 yhteinen alkukahvi Koivula-salissa.
Klo 12.00 – 13.15 Avaus: läänintaitteija Karoliina Suoniemi ja Teljän kirkkoherra Kaisa Huhtala.

Kirjallisuudentutkija Jyrki Korpua: Alussa oli Sana.
Klo 13.15 – 14.00: lounas, vapaaehtoinen maksu.

Klo 14.00 – 15.30 Sanasta sanoja – paneelikeskustelu – keskustelijoina kirjailijat Riitta Jalonen, Markus Nummi ja Emma Puikkonen. Paneelin puheenjohtajana Karoliina Suoniemi.

Tapahtumainfo:

Tapahtumapaikkana Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, Pori.

Kahvit ja lounas Teljän kirkon Koivula-salissa, vapaaehtoinen maksu.

Pop up – kirjasto tapahtuman ajan kirkolla.

Facebook-sivut löytyvät nimellä Teljän kirjallisuuspäivät.

— Hän on tehnyt suuren elämäntyön nimenomaan hengellisten tekstien parissa. Hänen kynästään on syntänyt syntynyt lähes sata virttä, joten on luontevaa, että hänet nostetaan esiin omana nimenään, Palonen tähdentää.

Päivien alkajaisilta perjantaina 20. lokakuuta omistetaan täysin Raittilan runoilille, kun sen sijaan hänelle tärkeä Taizé-liike on kokonaan rajattu pois.

Eri kausien kirjailijoita

Lauantai-iltapäivän kirjailijapanee-lissa keskustelijoina on kolme erityyppistä kirjailijaa, jotka myös edustavat eri sukupolvia. Elokuva-ohjaaja, käsikirjoittaja ja kirjailija Markus Nummi, runoilija Lassi Nummen poika, on haluttu päiville mukaan jo aiempinakin vuosina.

— Riikka Jalonen puolestaan käyttää kieltä kauniisti ja Emma Puikkonen on taas tehnyt proosan kirjoittamisen lisäksi oppikirjoja sanataiteesta, Palonen toteaa.

Teljän kirjallisuuspäivät järjestetään nyt kolmatta kertaa. Palonen muistuttaa, etteivät päivät ole luonteeltaan hengelliset.

— Nykyään kirjassuora pidentään hyvinkin nopeatempoisessa hengessä. Sen sijaan me järjestäjinä haluamme, että Teljään tulevat voisivat pysähtyä kuuntelemaan ja tavoittamaan paikan päältä jotain henkilökohtaista oman ajattelunsa rakennuspuiksi.

”Raamatulla on ollut ratkaiseva vaikutus maailmankirjallisuuteen.” kirjallisuudentutkija Jyrki Korpua

Tärkeintä syvä kokemus

Mitään erityistä kävijätavoitetta ei päivien järjestäjillä myöskään ole.

— Oliipa väkeä paikalla vähän tai paljon, voivat päivät silti koskettaa joitain kävijöistä syvästi, Palonen muistuttaa.

Palonen lisäksi tämänkertaisia Teljän kirjallisuuspäiviä ovat olleet suunnittelemassa Teljän kirkkoherra Kaisa Huhtala, eläkkeellä oleva äidinkielen, kirjallisuuden, historian ja yhteiskuntaopin opettaja Sirkka-Liisa Savinen sekä läänintaitteija Karoliina Suoniemi.

TEKSTI: MATTI KUHNA

Suloisen puheen siunauksellisuudesta

Minkälaisista puhetta haluaisit kuulla, kehuva kiitos-ta vai kiukkuista ja moittivaa? Jos olet surullinen, haluaisitko kuulla lohdutusta? Jos olet masentunut tai huolissasi, olisiko rohkaiseva myötätunto hyväksi?

Onko helpompaa puhua totta kuin valetta? Tuleeko sinulle huono omatunto valheesta ja pelkätkö, että jätät siitä kiinni?

Vanha viisaus kuuluu näin: Puhu sanoja, joita itsekkin haluaisit kuulla. Voimme puhua elämää ja onnea itsellemme, mutta se vaatii taistelua hyvän puolesta, itsehillintää ja sydämen puhdistusta taivaasta.

Jeesus opettaa: ”Kaiken, mitä haluatte ihmisten teille tekävän, tehkää se heille.” Ja myös: ”Mitä sydän on täynnä, sitä suu puhuu.”

Voi olla, että monet asiat harmistuttavat ja jopa vihastuttavat meitä, mutta emme saisi jäädä kantamaan vihaa ja katkeruutta, sillä ne myrkyttävät mieltämme ja kodin ilmapii-riä.

Paavali ohjeistaa alkukirkon kristittyjä (Ef. 4:25-27) seuraavasti: ”Luopukaa valheesta ja puhukaa totta toinen toisillenne. Vaikka vihastuttekin, älkää tehkö syntiä. Sopikaa riitanne ennen kuin aurinko laskee. Älkää antako Paholaiselle tilaisuutta.”

Monesti kadulla kulkiessa voi kuulla runsaasti kiroksia ja karkeaa kielenkäyttöä ja hämmästyä rumaa

puhetapaa. Onko Suomen kansan si-vistystaso alentunut viime aikoina?

Käytännöllinen ohje Efesolais-kirjeessä neuvo kristittyjä, että rivoudet, typerät jutut tai kaksi-mielisyydet eivät sovi meille, vaan suuhumme sopii kiitos.

Lui kirjasta Tuhat lahjaa, et-tä kiitosaiheita suorastaan tulvi eteemme, kun alamme etsiä niitä ja kiittää toisiamme ja Jumalaa. Kii-toskokeilu on sitä, että nähdään kii-tossilmäyksillä lähimmäisen vikojen sijasta hyvää ja kiitellään ahkerasti, jokainen perheessä ainakin kerran päivässä toisiaan.

Kiitos herättää mielihyvähormo-nit ja emme voi olla yhtä aikaa kiuk-kuisia ja kiittäviä.

Pienikin kiitoskokeilu parantaa kodin ilmapii-riä ja lisää onnellisuut-ta. Perheessä voidaan sopia, että seu-raavan kuukauden ajan ryhdymme kilvan kiittämään toisiamme.

Hieno ohje löytyy myös Raamatusta (Kol. 4:6): ”Olkoon puheenne aina suloi-ista, kuitenkin suollalla höystety-tä, ja tietäkää, miten kullekin vas-taatte.” Suollalla höystetty tarkoitta-ne sitä, että emme puhu ohi tosi-asioiden ja mielistellen, ja otamme myös vaikeita asioita käsitte-lyyn, et-tei ongelma jää selvittelemättä.

Nyt juuri kodeissamme kaivataan suloi-ista puhetta, joka on mieluista kaikkien perheenjäsenten kuulla ja vastaanottaa.

Paavali puhuu myös synnistä ja varoittavasta, ojentavasta, nuhtelevasta, virheet ja synnit paljastavas-ta puheesta, joka ehkä loukkaa ny-kyihmistä, mutta laki ja evankeliumi kuuluvat yhteen. Kun puhe on ojen-tavaa, sen täytyisi olla silti rakkau-dellista ja myötätuntoista ja sisältää myös rohkaisua.

Muistan murrosikäisen lapse-ni protestoineen rajoja, joita asetin, jolloin vastasin: ”Yes, but I love you.” Teen sen rakkaudesta. Ilkkes-ni lapseni on alkanut käyttää samaa lausetta murrosikäistensä kanssa.

Pietari neuvo kirjjeessään (1 Piet. 3:15-17) pyhittämään Herra Jeesus Kristus sydämessä ja olemaan aina valmiit antamaan vastaus jokaiselle, joka kysyy, mihin toivomme perus-tuu, mutta vastaamaan sävyisästi ja kunnioittavasti.

Onko suloinen, suloinen suolai-nen puhe ja kunnioitus, sävyisyys ja lempeys hukassa ajassamme, yh-teiskunnassamme, kodeissamme? Ei muuta kuin etsimään sanasta hyviä ohjeita elämäämme ja pyytämään ylhäältä apua ja viisautta visaisiin perhe-elämän asioihin.

MARKETTA JUNTUNEN
KIRJOITTAJA ON PORILAINEN
LASTENLÄÄKÄRI.

JATKOA SIVULTA 11

Miesten sauna-ilta pe 13.10. 18, mukana Lasse Hautala.
Naisten hemmottelusauna ma 9.10. 18.
Miesten Raamattupiiri to 12.10. 19.
Kuorot: Kirkkokuoro ke 17. — **Lastenkuoro** to 15. — **Pianistit** sovitut ajat.

HARTAUDET
Päivätoiminta, pirstyspiiritti ke 11.10. 13, Anna-Kaisa.

LAPSET
Avoin päiväkerho ti 9.30–11.30, srk-kodilla.
Varhaisnuorten kerho ti 13.15–16.30, srk-kodin vintti, välipalat klo 13.30 ja 15.30. Kerhoon voi tulla suoraan koulusta ja olla haluan ajan, myös klo 15 koulusta pääsevät ter- vetulleita. Mahdollisuus läksyjen tekoon.
Vauvakerho aikuisen ja alle 1 v. kerho, kokoontumiset srk-tiedoissa.

SEURAKUNTATOIMISTO
Avoinna ma 14–17, pe 9–12.
EU-Eiintarvikkeidenjakko ma 9.10. 10–12, alakerta.

TÄMMÖSTENTUPA
Avoinna pe 9.30–12.
Neulevakka ti 3.10. 18.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 24.9. Gideonien kirkkopöytä. Jussi Kärmelä, Sakari Salminen. — Su 1.10. Perhemessu, Reija Nordström, Leelo Lipping, lapsikuoro Satakietel, kirkkokahvi, messun jälkeen lapsikuoron myyjäiset. — Su 8.10. Varttuneemman väen kirkkopöytä, Minna Marjanieni, Sakari Salminen, eläkkeelle jäävän lähettiläsin Pirkko ja Raimo Tuppuraisen vierailu, lähetyslounas (aikuiset 13 e, lapset 6 e). Länsi-Porin srkn alueella kuljetus varttuneemalle väelle tarvittaessa p. 0400 309861. — Su 15.10. Johan Helkkula, Mika Kyytinen, Leelo Lipping, Vox Cordium -kuoro, kirkkokahvit.
Esikoisten iltakirkko su 8.10. 18, kaava vuodelta 1968, Matti Ihlainen, Mika Kyytinen, kahvi.
Kansainvälinen Majatalo-ilta to 12.10. 18.30, Jeesus maailman valo, Elisabet Elo, Marketta Juntunen, Tanja Häkkinen, Leelo Lipping, tarjoilu 18.
Uskonpuhdistajan oppis-kurssi 14–15.10., ks. s. 14.
Ystävyiden iltat su 17, tarjoilu: 24.9. puhe Yrjö Laine, juontaja Marjatta Lähti, musiikki Mika Kyytinen. — 22.10. puhe Si-mo Korpela, juontaja Mika Kyytinen, musiikki Laila Lehtonen.
Naisten raamattupiiri ma 18. **Työtupa** ke 9–12, ks. diakoniatyö.

LATTOMEREN KIRKKO
Perhemessu su 1.10. 12, Reija Nordström.

PREIVIIKIN KIRKKO
Messu su 15.10. 12, Jussi Kärmelä.

OLOTUPA
Ojuntie 22, Vähärauman liikkes- keskus. Avoinna ti-pe 10–14.

Kirjallisuuspiiri kerran kuus- sa ma 18: 25.9. Elina Hirvonen: Kun aika loppuu. — Pe-la 20–21.10. Kirjallisuuspäivät Teljän kirkossa. — 20.11. Petri Tamminen: Suomen historia. Mielä myös, mikä olisi Sinun tarinasi tällaiseen kirjaan. — Tied. Mai- ja-Leena Seppälä p. 040 545 3834, mleenas@icloud.com.
Rukousilta to 26.10. 18, Joo- na Isokorpi, Minna Marjanieni.
Viikkotoiminta: Ti Leski- en kahvila 10–12, ohjelmallinen osuus 11–11.30. **ATK-kerho** 12–14.30. **Käppärän lähe- tysi** 18, 3.10., 17.10. — **Ke** Olotupa auki 10–14, poikkeaa kahville! — **To Olotupa/Niit- tyaan päiväpiiri** 5.10. 11–12.30. **Palvelupäivä ikäih- misille** 26.10. 11–14. **Lähe- tysi** 18, 3.10., 17.10., 28.9., 12.10., 19.10. — **Pe Verenpai- neen mittausta** 11–12. **Sana Viikonvaihteeksi** 12.

LÄHETYS
Lähetyslaulajaiset to 11–12, 28.9., 12.10., 19.10. Olotupa.
Lähetyspiirit: Käppärä ti 18–19.30, 3.10., 17.10., Olotuvalla. — **Lattomeri** ti 18–19.30, 26.9. Reija Nordström, Sakari Salmi- nen, 10.10., kodeissa tai kyläta- lo Levossa.
Lähetyslounas ja lähettivie- railu su 8.10. 10, Länsi-Porin kirkko, ks. s. 7.

VARHAISKASVATUS
Voit tied. vapaita päiväkerho- paikkoja (3–6 v. lapsille): Mar- ja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.
Perhekerho: Olotuvalla ma 9.30–11.30, Pietniemen srk-talolla ke 10–12 ja Länsi-Porin kirkolla to 9.30–11.30. Mak- sutomia, voi tulla ilmoittautumatta.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.
Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää- kiekkomuseo, Kenkämuseo ja Nukkemuseo. 25 e, sis. bussikuljetus ja ruokailu. Ilm. 28.9. menn. Kirsi Sassi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho Pietniemen srk- talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Tyttökerho to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko. Bravo 15.30–16.30. Delta 17–18.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, Pietniemen srk-talo.

DIAKONIATYÖ
Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Aki-Petri Hei- no p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861, s-posit- tit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10 (ei 16.10.). — **Preiviikin kirkko**

kerran kuussa ke 9–10 (päivä- piiripöytä), 4.10. — **Olotupa** pe 11–12.

Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä varttuneemalle väelle, ruokamaksu 6 e, tarvittaessa kuljetus Länsi-Porin alu- eella (ruoka + kuljetus 14 e). Tied. ja ilm. Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
RETKET
Kauhavan Kangas-Aitta ja **Seinäjoen käsityömessuille** pe 29.9. Hinta 35 e, sis. bussikuljetus, ruokailu noutopöydästä ja sisäänkäynti Seinäjoen käsityömessuille. Tied. paikka- ja Kirsi Sassi p. 0400 309 861.
Tampereelle ti 10.10. Lähtö Länsi-Porin kirkolta klo 9, auto ajaa reittiä Tommilantie, Mus- antie, Vähärauman, Kalevan- puisto, Rauhanpuisto, Maantie- katu, Itsenäisydenkatu ja Ete- läpuisto 10, josta lähdetään noin 9.15 kohti Tampereita. Finlaysonin kirkko, hartaushet- ki ja kirkon esittely. Ruokailu noutopöydästä Hämeenpuis- ton Cumuluksessa. Vapaata aikaa, mahd. tutustua Itsenäis- eksi mm. Tammerkosken rannal- la sijaitsevan Vapriikin näytte- lyihin, Tampereen luonnontie- teellinen museo, Mediamuseo Rupriikki, Tampereen kivimu- seo, Postimuseo, Suomen Jää

JATKOA SIVULTA 13

KUOROT

Teljän Kamarikuoro ma 18. Huom: ei 25.9., ei 16.10. vaan ke 18.10. 18.30. Uudet laulajat otetaan avosylin vastaan, Väinölä kirkko, Grundstén. — **Kirkkokuoro** to 18, Teljän kirkko, H. Salminen. — **Lumino-so-kuoro** pe 16.30, Teljän kirkko, H. Salminen. — **Iltapäiväkuoro** to 14, Srk-keskus 5. krs. musiikkisali, Ylitälo-Maunula. — **Lapsikuoro Tuhannet Sydämet** ke 17.30–18.15, Väinölä kirkko, Ylitälo-Maunula. — Kuoroissa tilaa uusille, maksuton.

NUORISOTYÖ

Nuorten säily jatk. ilm. myöh. — **X-öniä** ke 18–21, Väinölä kirkko. — **Nuorten illat** pe 18–22.30, ei 29.9., Väinölä kirkko. — **Isos- ja leirivastajakou-lutus** su 8.10. 16–17.30, Teljän kirkko. — **Isos- ja leirivastajakou-lutusviikonloppu** 13.–15.10. Silokalliolle. — **Vastuunkantajakou-lutus** su 8.10. 14–15.30, Teljän kirkko. **Rippikoulu** ilm. ilmoittautuminen ks. kohta Teljän kirkko. **Rippikoulu** ym. vastaava Lauri Westerlund.

POIJILLE JA TYTÖILLE

VarkkariSyke ke 13–15, Teljän kirkko, välipala, hartaus-hetki, läksyjentekomahdollisuus, kädentaitoja, pelejä, toimintapisteitä, maksuton, tied. Rainerna. **Kokkikerho** ti 15.30–17, Väinölä kirkko, 7–10 v. tytöille ja pojille, ilm. annina.nylund@evl.fi. **Tytöille: Tähti-kerho** 7–14 v., ma 16–17.30, Teljän kirkko, Kymäläinen.

Pojille: Pienoismallikerho ke 18–19.30, Väinölä kirkko. — **Nikkarikerho** to 18–19.30, Väinölä kirkko. — **Poikien säilykerho** pe 18–19, Väinölä kirkko. — **Isä-poika säily** pe 19–20, Väinölä kirkko. — Tied. Saarela, kirkkoporiassa.fi. **Kalaholman varhaisnuorten kerho** (Uittomiehen. 8 b) ke 17–18, yht.työssä Porin 4H-yhdistyksen kanssa, Karri Kauppi-la 050 5615268.

PARTIO

Väinän vartijat ry 7–11 v. pojille. Lippukunnanjoht. Antti Koivula p. 044 559 0544, antto.koivula97@gmail.com. **Teljän Tuikheet ry** 7-vuotiaista alkuisiin. Lippukunnanjoht. Elina Aalto p. 044 539 463, elina.aalto@dnainternet.net.

LAPSI- JA PERHETYÖ

Perhekerhot Ke 10.30–12: Kalaholman kerho (Uittomiehen. 8 b), Fisk. — Väinölä kirkko, Kankaanpää ja Tyrjölä. — Teljän kirkko, Koski-Tuuri ja Noppari. — **Esivallanka-tu** pe 9–11, aamupala, Tyrjölä ja Kankaanpää, ei vkolla 38, 39 ja 43. — **Sampola** ti 9–11, aamupala, Tyrjölä ja Kankaanpää, ei vkolla 43. **Päiväkerhot:** 3–6 v., kerhomaksu 38 €/lukuikasi (sis. vakutus). Ryhmät kokoontuu kaksi kertaa vk. Mukaan kerhoissut ja pienet eväät. — Teljän kirkko, ma ja to 9–12 ja 13–16, ti ja pe 9–12, Koski-Tuuri ja Noppari. — Väinölä kirkko, ma ja to 9–12 ja 13–16.

Lutherin opissa uskon äärellä

Viiisataa vuotta sitten saksalainen munkki ja raamattuopettaja **Martti Luther** julkaisi teesinsä, joiden piti puuttua vain yhteen ja paikalliseen ongelmaan. Hän huomasi pian astu-neensa isommille jaloille kuin luu-likaan.

Onneksi hänen turvanaan olivat vahvemmat kädet kuin kukaan osa-si ajatella. Lutherin toiminta laukaisi ta-pahtumasarjan, joka ei ollut yhden-kään ihmisen hallittavissa. Vuosi-sataiset paineet purkautuivat. Yht-äkkiä esitettiin eri asioiden kohdal-ks yksinkertainen kysymys – mitä *Raamattu* tästä asiasta sanoo?

Kiperissä tilanteissa polun löy-täminen oli vaikeaa. Useassa kysy-myksessä kirkon ikivanha perinne kesti tarkastelun *Raamatun* valossa. Monissa kysymyksissä saatiin etsiä uusi polku. Länsi-Porin kirkolla pidettävä viikonvaihdeturssi johdattalee muutaman tärkeän teeman äärelle, joita jouduttiin miettimään uuden-leen reformaation aikana. Opittavaa riittää varmasti jokaiselle. Olet läm-pimästi tervetullut. Kurssin järjestävät yhteistyössä Länsi-Porin seurakunta ja Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (Sley).

Paikkana
Länsi-Porin kirkko,
Liikastentie 28

Kankaanpää ja Tyrjölä. — Kalaholman kerho, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12, Fisk. **Iltakerho** ti 17–19, Kalaholman kerho, 4 v. täyttäneille ja nykyisille päiväkerho-laisille, Fisk. **Tied.** perhekerhoista ja päivä-kerhoista suoraan lastenohjaa-jille sekä lapsi- ja perhetyön kappalainen Tapiainen. Face-book: Porin Teljän Lapsi- ja per-hetyö. **Lasten musiikkikerho** ti 10–10.45, Esivallank. 6, alle kou-luik. yhd. vanhempien kanssa tai 4 v. täyttäneille yksin. Musi-sointia monipuolisesti ja musi-kin iloa, maksuton. Eriikka Hei-kola p. 041 4451050. **Pyhäkoulut:** tytöt ja pojat 4 v. alkaen rippikouluikään saak-k. Nuoremmat oman aikuisen kanssa: **Teljän kirkko** su 10–11. — **Kalaholma** (Uittomie-hent. 8 b) parittomat su 13, 1.10., 15.10., tied. Kymäläinen. — **Kuviskirkko** to 17–18.30, Teljän kirkko, Kymäläinen ja Ar-ja-Riitta Ihalainen.

Yhteinen toiminta

Näkövammaisten kerho to 28.9. 13–14.30. Seurakuntakeskus 2 krs. Eteläpuisto 10. **Kehitysvammaiset:** Päiväkerho ke 27.9. 13–14.30, Seurakuntakeskus, 2 krs. — Iltakerho ti 3.10. 17.30–19, Seurakuntakeskus, 2 krs. — Kehitysvam-

Raimo Samilampi

• **Lauantai 14.10.**
13.00 Kristitty – vapaa ja sidottu, Jo-han Helkkula

Millaisissa asioissa kristityn on pakko toimia tietyllä tavalla ja milloin hän on vapaa? Mitä merkitsee suhde Ju-malaan, mitä suhde lähimmäiseen. Entä henkilökohtaiset viestit – tu-levatko ne Jumalalta? Ja milloin voi olla varma?

14.00 Kahvi
14.30 Salattu Jumala – miten Jumala tulee lähelle, Mika Kyytinen.

Katolisen kirkon aikana piispat ja vii-meistään paavi olivat pitäneet tiu-kan järjestyksen. Uskonpuhdistuk-sen aikana esille astui ihmisiä, jotka eivät tarvinneet Raamattua, eivät kastetta eivätkä ehtoollista. Hei-dän jälkeensäkin monet ovat lähes-tyneet Jumalaa ilman näitä välinei-tä. Mitä voimme oppia uskonpuh-distuksen ajasta?

15.30 Katekismus – kun ei kukaan tie-dä mitään Jumalasta, Johan Helk-kula.

MUMMUN KAMARI
Itäpuisto 14. Auki ma-to 11–15, pe 11–14, su 13–15. **Ma: Viikon avaus** 11.30. — **Ti: Tuolijumppa** 10.15. **Käsityön ystävät** 13. **Kamarikerho.** Sa-noja ja säveliä 3.10. ja 17.10. 12. — **Ke: Ohjelmatuokioita** 13, 27.9. lauteapelejä, 4.10. bin-go, 11.10. muistelu. — **To: Tuolijumppa** 10.15. **Harta-us** 13. — **Su: Sunnuntaikerho** 13–15. **Mummun Kamari täyttää tä-nä vuonna 25 v.** Sen kunniaksi lahjoitamme kutomiamme vil-lasukkia eri ryhmiin, mm. En-si- ja turvakoti Esikon asukkail-le. Otamme vastaan villasukkia tai Novitan Seitsemän veljes-tä /Nalle-lankaa lahjoituksina. **Villasukkia, vanttuita ja virk-kausta –käsityöiltä** ti 3.10. 17–18.30. Mahd. opetella neulo-mista ja virkkaamista. Lahjoit-amme aloituslangat ja -pui-kot, pullakaffeet, ei ilm. **Työtupa** ke 10–13, Eteläpuisto 14, kellarkeros. **Kummikerho** joka toinen la 12–14, parittomat viikot. **Leskien klubi** joka toinen la 12–14, 30.9., 14.10.

MASS IN ENGLISH
The Kappärä Small Chapel. Anglican Church in Finland. 24.9. 10, Sunday 25 in Ordinary Time. — 29.9. 18.30, Saint Michael, Gabriel and Raphael, Archangels. — 1.10. 10, Sun-day 26 in O.T. — 22.10. 10, Sun-day 29 in O.T.

ME MIEHET
Tilaisuus pe 29.9. 17.30, Seurakuntakeskus, 1. krs. ”Johdet-tuna – johtajana”, Tauno Pihla-va, veisuuta, rukousta, isäntänä Sakari Leppänen.

MIKONKATU 8
Cafe Huone -illat n. joka toi-nen la 18–22, 7.10., 21.10. ca-fehuone.net/info. **Teetupa Beetel -ilta** la 18–22: 23.9., 30.9. Elokuvalilta, 14–12. Jouni Karhu, musiikki Hännik-kälät.

SAKSANKIELINEN JUMALANPALVELUS
Su 24.9. 18. **Mäntyluodon me-rimiesilähetys.** Pastori Hans-Christian Beutel, Leelo Lipping.

NAISTEN KAHVILA
Sanan siemeniä -ilta joka toi-nen ke 18–19, 4.10., 18.10. Kristitty

rakuntakeskus 2. krs. Luennoi-ja teol.tri Mari-Anna Stålnacke. Teema: Usko ja minä. Tervetu-loa sekä naiset että miehet.

TORSTAI-AKATEMIA
Luento Porin srk-keskus, Itä-puisto 14. Kaikille avoin ja maksuton, ikäihmisten oma luentosarja: To 5.10. 13, Reform-maatio kansallisen heräämisen avittajana, viestintäpääällikkö, FT Matti Kuhn, Porin evlut. seurakuntayhtymä. — Järjes-tää Porin kesäyliopisto, Keski-Porin srk ja Porin evlut. seurakuntayhtymä, yhteinen dia-konia.

KESKUSREKISTERI JA PUHELINVAIHDE
Avoinna ma-pe klo 8.30–15, to klo 17 asti. **Suljettu** pe 13.10.

Kristilliset yhdistykset

EVANKELIUMIYHDISTYS

Väinölä kirkko: Messu joka su klo 16, lapsille kaksi py-häkouluryhmää, kirkkokahvit: 24.9. Jarkko Willman. — 1.10. Johan Helkkula. — 8.10. Johan Helkkula. — 15.10. Johan Helk-kula. **Sleyn rukoushuone,** Varvinka-tu 3: Raamattu rakkaaksi -illat Roomalaiskirjeen äärellä to 18, Johan Helkkula: 28.9. Armola-hat, Room. 13. 12.10. Kristitty

ja esivalta, Room. 13. — Koti-ryhmä to 5.10. 18, keskuste-lua, laulua, rukousta, lapsille omaa ohjelmaa. — Perheker-ho ke 10–12, parilliset viikot. — Nuorten raamis ti 18. — Ma-tongo-lähetyspiiri ke 27.9. 13.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS RY
Siioninvirsiseuroja, Seura-kuntakeskus, Itäpuisto 14, 1. krs.

Seurat joka toinen to 19, 5.10, 19.10. — h-y.fi, aholansaar.fi, wanhakarhunmaki.fi.

KANSANLÄHETYS

Lähetyskoti, Srk-keskus, 5. krs. satakunnankl.fi, toimisto auki ma-to 10–15 ja sop. mukaan: Aamurukous pe 9–10, alk. 6.10. Ei 13.10. — Epin piiri joka toi-nen ma 16.30, parilliset viikot. — Startti-raamattupiiri ti 18. **Seurakuntakeskus, 2 krs:** Al-fa-kurssin aloitusjuhla to 28.9. 17.30. Ilm. Kansanlähetksen toimisto p. 02 633 3468, vies-tein p. 044 737 4243 /Marja tai p. 040 778 9611 /Sirpa, sata-kunnankl@sekl.fi. Jatko: 5.10. Miksi Jeesus kuoli?, 12.10. Mi-ten on mahdollista uskoa?, 19.10. Miten ja miksi rukoi-len? — **5. krs. musiikkisali:** Raamattuopetus su 8.10. 14, ”Hyväsytkö minut?”, raamat-tukouluuttaja Ilkka Rytälähti. — Kohtaamispaiikkamessu klo 16, ehtoollinen, pyhäkoulu, il-takahvi/tee: Su 24.9. ”Jumalan huolenpito”, saarna ja lit. Saka-ri Leppänen. Su 8.10. ”Kristityn vapaus”, Ilkka Rytälähti, lit. Pertti Kymäläinen.

Sunnuntai 15.10.
10.00 Messu, saarna Johan Helkkula, liturgi Mika Kyytinen.

Kirkkokahvit
12.15 Miten Jumala uudistaa kirkkoa? Johan Helkkula

Kun Luther oli paossa paavia ja keisa-ria, Wittenbergissä asiat edistivät ensin nopeasti, sitten hyvin nopeas-ti ja lopulta liian nopeasti ja vielä väärään suuntaan. Syntyi kaosa ja riita. Luther palasi kaupunkiin ja kertoi, miten Jumala uudistaa kirkkoa.

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY

Tilaisuus joka toinen ti 13, 3.10., 17.10., kahvit 12.30, lo-puksti toivelauluja ja virsiä, Seurakuntakeskus, 2. krs.

RAUHANYHDISTYS

Louhentie 4: Sysseurat la 23.9. 15 ja su 24.9. — Ompelu-seurat ke 27.9. ja la 18.10. 18.30. — Seurat la 30.9. 19, su 1.10. 12. — Ompeluseurat, lähe-tyspuhujat ke 4.10. 18.30. — Seurat, kolehti lähetystyölle, su 8.10. 16. — Tiistaikerho ti 10.10. 13. — Myyjäiset la 14.10. 17. — Seurat, vieralevat puhu-jat su 15.10. 16. **Mualla:** Perhekirkko su 1.10. 11, Väinölä kirkko, ks. s. 13. — SRKn seurat ke 4.10. 13, Po-markun vanhainkoti. — Om-peluseurat kodeissa ke 11.10. 18.30.

NTKY

Esivallankatu 6: Kultaisen iän kerho joka toinen ma 13, parilliset viikot, 2.10., 16.10. — **Lähetyspiiri** ma 9.10. 17, NTKY:ssä tai perheissä. — **Sunnuntai yleisötilaisuus** 24.9. 15, mukana diakoniatyönteki-jä Tiina Kulha.

YHTEISKRISTILLINEN TILAISSUUS

Rukouksen ihmeellinen maa-ilma, yhteiskristillinen luento-ja rukouksitilaisuus la 14.10. 14, Porin Vapaakirkko, Karhun-katu 13. Puhujavieraana kan-sanedustaja Antero ”Mooses” Laukkanen. Järj. Satakunnan evlut. ja vapaiden seurakun-tien pastori-komitea (media-missio).

YHTEISKRISTILLINEN TILAISSUUS

Kellojen soitto jakaa nykyisin mielipitei-tä. Kirkkojen lähellä asuvat ihmiset saatta-vat tuskailla ärsyttävää ääntä, joka herättää vuorotyöläiset. Kellojen kristillinen sanoma ei myöskään tavoita ihmisiä yhtä laajalti kuin viime vuosisadalla. Ajat ovat muuttuneet ja kellojen soittoon on tullut uusia käytänteitä, mikä on havait-tavissa myös Porissa. Vieläkö kirkonkelloja soitetaan merkkisoitoina, Porin evlut. seurakuntayhtymän kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors? — Eri kirkkoissa on erilaisia käytänteitä kellojen soitossa. Merkkisoittojen perinne on melko lailla hiipunut. Suomi 100 -vuoden alkaessa kelloja soitettiin klo 00.00. Myös Aleppon uhreille soitettiin.

Reformaatio pähkinänkuoressa

Tiesitkö, että....

Reformaatiotietoisu

• Uskonpuhdistaja **Martti Lutherin** viettämä kymmenen vuoden pituinen ajanjakso katolise-na munkkina augustinolaisuudessa oli aikaa, josta ei puhuta kovin paljoa. • Tuolloin hän eli säännöllistä luostarielämää, johon sisältyi kuusi päivittäistä hetkipalvelus-ta, ensimmäinen kello kaksi yöllä. Myöhemmin Luther sanoi, että ”jos joku olisi päässyt taivaas-seen munkkiudellaan, niin ainakin minun oli-si pitänyt päästä”. Hän oli uuttera ja menesty-vä munkki.

• Luther eli munkkina hyvin karia elämää: pit-kät ajat ilman ruokaa ja juomaa, öitä valvoen, hyyttävässä kylmyydessä ilman takkia tai huo-paa, ja jopa ruoskien itseään. Luther pyrki rakas-tamaan Jumalaa kaikesta sydäimestään, kaikesta voimastaan ja kaikesta mielestään. • Lutherille rippi muodostui vihan kohteeksi. Heti kun Luther oli ripittäytynyt, hänelle tuli-kin sitten mieleen jokin ajatuksen synty ja taas hän oli ahdistunut ja meni ripille. Tämä ajoi hä-net epätoivoon.

• Luther kuvasi usein myöhemmin näitä abdis-tuksia eli sitä tunnetta, että kokee olevansa kado-tettu. Hän tajusi, ettei hän omalla työllä voi saa-vuttaa pyhyttä. • Tämä vaihe oli kuitenkin Lutherilla tärkeää valmistautumisaikaa tulevaa suurta tehtävää varten, jota ennen hänen oli vielä löydettävä Kristuksen kautta tuleva armo.

Lähde: Luterilainen.net

Näin syntyi Suomalainen messu

Suomen itsenäisyyspäivä 6.12.1996 oli säveltäjä **Lasse Heikkilälle** erikoinen päivä. Mielellä pyörinteet sävellet muuttui-vat lauluksi, jonka säveltäjä ja sanoja kirjoittaessaan Heikkilä aavisti, et-tä syntymässä olevaa laulua tul-tai-siin laulamaan paljon ympäri maata. Hän ei erehtynyt. *Laulu Suomelle* sai innostuneen vastaanoton. Sävel-täjälle laululla on ollut eniten merkit-tystä suomalaisen identiteetin vah-vistajana. Nuoruudessaan itsensä ”vähän erilaiseksi” kokeneena Heikkilä ei osannut arvostaa suomalaisuuttaan. Juurien löytäminen on ollut hänelle elämää tasapainottavaa ja kutsumus-tietoisuutta lisäävä prosessi.

Valda Wang

Suomalaisuuden etsimistä

Mitä sitten Heikkilän mielestä on suomalaisuus? Ainakin se on elä-mää rajuisia vuodenaikojen vaihte-luissa, poliittista tasapainoilua idän ja lännen välissä, työn arvostamista, vaikeissa olosuhteissa selviytymises-tä opittua sisukkuutta, jurouden al-la asuvaa maskuliinista pateettisuu-ta ja feminiinistä kaibomielisyyttä. Se on usein myös taistelua huo-ton itsetunnon, kateuden, synkkä-mielisyyden, tunteiden kätkemisen ja alkoholismien kanssa.

Keväällä 1998 Heikkilä lähti etsi-mään ”leijonan laula laulavan vä-stäräkin” ääntä Suomen heräävästä luonnosta ja omasta sydäimestään. Syntyi sävelmiä, jotka olivat vielä paljon suomalaisempia kuin *Laulu*

Suomelle. Useimmat laulut saivat al-kunsa Heikkilän syntymäkunnan Sahalahden alueella Längelmäveden laineita ktsellussa. Toinen hedelmällinen paikka oli Kangasalan Haralanharjulla **Sakari Topeliuksen** muistomerkkin lähis-tä. Inspiroivia hetkiä olivat myös Sammatissa **Elias Lönnroin** ja **P. Mustapään** maisemissa laiturilla istutut kesäyöt.

Lauluista messuksi

Rukoileminen oli Heikkilälle olen-nainen osa sävellysprosessia. Ylei-

simät rukouspaikat olivat kansa-laissodan jälkeen Mannerheimin-kallioksi nimetty mäki Tampereen Leinolassa ja Kässälän alueen pellot Messukylässä.

Sävellystyön loppupuolella hän oivalsi, että samoilla peloilla lumi-punertui verestä Messukylän val-tauksen yhteydessä maalikuuksa 1918 - tasan 70 vuotta aiemmin.

Ajatus laulujen kokoamisesta yh-tenäiseksi messuksi syntyi, kun Suo-men luterilainen evankeliumiyhdis-tys tilasi häneltä messun Maata Nä-kyvissä -tapahtumaa varten. Se oli ratkaiseva alkusysäys sanoitustyölle. **Leena Valkoselta, Jussi Miettii-**

keiset osat. Tämä teema on suoma-laisen miehen suuri tragedia: isät-tömyys. Vuosisadan alkupuolis-kola kansalaissota ja sodat Nuovosto-liittoa vastaan veivät kymmeniltä tu-hansilta perheiltä isän.

Suomalainen messu on Juma-lan ja suomalaisen vuoropuhelua. Se soi anteeksiantoa ja sovintoa. Se on kirjoitettu kääntämään isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydä-met isien puoleen. Se on myös kun-nianosoitus kansallisen kulttuurin pioneereille, itsenäisyyden puolesta taistelleille veteraaneille ja jälleen-rakennustyön väsymättömille san-kaareille.

Lasse Heikkilän Suomalainen messu soi Teljän kirkossa perjantaina 6. lokakuuta kello 18. Tule kanssamme laulamaan lauluja Suomesta ja suomalaisuudesta. Mukana messua toteuttamassa ovat kappalainen Jarkko Willman, Teljän kirkkokuoro, Lumino-so-kuoro sekä soitinyhtye: viulu Anna Hoffström, sello Sakari Kivinen, harmonikka Simi Kuusela, piano Pia Ylitälo-Maunula.

hyvä kysymys

Kirkonkellot kaikumaan kännykällä

Kirkonkelloja on soitettu varhaiskeskialta saakka. Kellot ovat ajan saatossa täyttäneet monta tehtävää. Ne ovat toimineet merkki-soitoina ja toisaalta saaneet kansan tajun-nassa herkan, jopa kuvaannollisen merki-tyksen.

Kellot ovat soineet lukemattomissa ru-noissa ja lauluissa. Hääkellojen soitto on pää-tynt romanttisiin iskeisiin. Sielunkelloissa on soinit toisaalta suru ja toisaalta toivo tuompooleista.

Kellojen soitto jakaa nykyisin mielipitei-tä. Kirkkojen lähellä asuvat ihmiset saatta-vat tuskailla ärsyttävää ääntä, joka herättää vuorotyöläiset. Kellojen kristillinen sanoma

Millainen on kellojen soiton mekaniikka nykyisin?

— Pääosin kirkkoissa on perinteisiä kello-ja, joita soitetään sähköisillä lyöntilaitteilla. Tässäkin on kirkkokokohtaisia eroja. Reposaar-n kirkossa soitetään kelloja käsin käysive-doilla. Osassa kirkkoista on kaiuttimet ja soit-to tulee äänentoistolaitteista.

Millaisia muutoksia kellojen soitossa on tapahtunut vuosikymmenten saatossa?

— Lähinnä muutos on tapahtunut käsin soitosta koneelliseen iskuriin. Joissakin kir-koissa soittoja on mahdollista ohjata myös kännykällä. Sähköisissä laitteissa on siirretty

kasetista digitaaliseen äänentoistoon.

Millaiset syyt ovat johtaneet soittoikäntöjen muutokseen?

— Automaattisiin laitteisiin on siirretty käsitääkseni lähinnä työvoimapolittisista syistä. Onhan se myös kätevämpää.

Yleisöpalstoilla rähennellään ajoittain siitä, että kellojen soitto häiritsee kirkon lähellä asuvia. Onko Porissa ilmennyt tämänkaltaista tyytymättömyyttä?

— Tänne asti palautetta ei ole tullut.

KUKKA-MAARIA CLEVE

Kiinnostus paaveihin poiki luentosarjan

Luterilaisten ja katolisten eroavaisuuksia korostetaan liian paljon itse pääasian kustannuksella, kirkkoherra Kari Penttinen harmittelee.

Noormarkun kirkkoherran Kari Penttisen innostus paaveihin ja katolisuuteen alkoi vajaat kymmenen vuotta sitten, kun hän sattui lukemaan silloisen paavin Benedictus XVI:n kirjoittaman kirjan *Jesus Nasaretilainen*.

— Huomasin, että siinä on hirveästi asiaa. Vaikka kirjan oli kirjoittanut harjaantunut tiedemies, oli siinä silti kunnioittava ote Raamatusta kohtaan. Tekstistä ilmeni, että hän haluaa ihmisen löytävän Jeesuksen Kristuksen ystävyyden ja läheisen suhteen Hänen kanssaan.

Elokuussa Penttinen järjestikin Noormarkun seurakuntatalolla nel-

jän luennon sarjan, jossa hän käsitte- li neljää viime vuosikymmenien ai- kana vaikuttanutta paavia.

Erilaisia profileja

Jokaisella tarkastelun kohteena olleella paavilla on Penttisen mielestä ollut oma profilinsa. Johannes XXIII oli nykyisen paavin Franciscuksen tavoin köyhien palvelija ja ystävä, Johannes Paavali II moraaliteologi ja mediapaavi sekä Benedictus XVI tiedemies ja Jeesusta korostanut Pyhän istuimen haltija.

— Jokaisella heistä on ollut oma aikansa ja tehtävänsä, ja jokainen heistä on hoitanut tehtävänsä hyvin. Heidän osin runsaskin kirjallinen tuotantonsa viestii myös siitä, että he ovat kokeneet paaviuden enemmän opetus- kuin hallintoviraksi, Penttinen arvioi.

Hän myöntääkin nyt joutuneensa tarkistamaan aiempia näkemyksiään paaveista ja katolisuudesta.

— Itseäni ovat muun muassa puhutelleet Benedictus XVI:n kriittiset sanat relativismin eli suhteellisuuden diktatuurista. Juuri tällainenhan tilanne on.

Matkailu avartaa

Penttisen mielestä nykyisen paavin Franciscuksen luonnehdinta kaikkia yhdistävästä veren ekumenias- ta on paikkansapitävä siitä riippumatta, mitä kirkkokuntaa itse kukin edustaa. Samoin esimerkiksi Johannes XXIII puhui Venetsian patriarkkana ollessaan Jeesuksen verestä meidän aarteemme.

— Paaveihin tutustumisen kautta olen myös saanut rohkaisua ja luot- tamusta kristilliseen uskoon ja mo-

Kirkkoherra Kari Penttisen mielestä edellinen paavi Benedictus XVI on vahvan teologiansa ansiosta viime vuosikymmenien paaveista se merkittävin.

"Jokaisella paavilla on ollut oma aikansa ja tehtävänsä, ja jokainen heistä on hoitanut tehtävänsä hyvin."

raaliin ja elämäntapaan.

Suomalaisilla luterilaisilla on vahvoja ennakkoluuloja katolisuutta ja paaviutta kohtaan, Penttinen myöntää.

— Suurin syy tähän on historia- ta tuleva rasite. Onneksi matkailun kautta monien ennakkoluulot ovat lieventymässä.

Jatko harkinnassa

Penttisen mukaan hän on saanut luentosarjastaan positiivista pa-

lautetta, mikä on yllättänyt hänet itsensäkin.

— Jännitin asiaa etukäteen, mutta kaiken kuulemani jälkeen olen ollut pelkästään rokahtunut.

Penttinen ei vielä tässä vaiheessa uskalla varmuudella luvata, tuleeko luentosarjalle jatkoa, mutta periaatteessa hän suhtautuu ajatukseen myönteisesti.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNA

Fakta

Kari Penttinen

- Syntynyt Hyvinkäällä 1956, varttunut Mikkelissä.
- Ylioppilas Mikkelistä 1975.
- Historian ja kansantaloustieteen opintoja Joensuun yliopistossa 1977-1979.
- Teologian maisteri 1982 Helsingin yliopistosta.
- Keski-Porin virallinen apulainen ja kappalainen 1982-1988, Isojoen kirkkoherra 1988-2005.
- Noormarkun kirkkoherra 2005-.
- Perheeseen kuuluu vaimo, viisi aikuista lasta ja yhdeksän lastenlasta.
- Harrastaa liikuntaa, avantouintia ja latinan opiskelua.

millai muute?

Rippikouluihin ilmoittautuminen käsillä

Porin Teljän seurakunnan uusi rippikoulu- työn seurakuntapastori Lauri Westerlund aloitti työssään elokuun alussa.

Milloin ja miten rippikouluihin ilmoittaututaan?

— Käytännöt vaihtelevat seurakunnit- tain, mutta meillä Teljässä ilmoittautumi- nen tapahtuu paikan päällä Teljän kirkol- la lokakuun alussa. Lähetämme tarkem- mat tiedot postitse syyskuun aikana. Il- moittautumistiedot laitetaan myös netti- sivuille kirkkopori.fi, ja tietysti minua voi lähestyä myös sähköpostilla, jos kysyt- tävää on.

Milloin valmistuit teologian maisteriksi? Missä opiskelit?

— Valmistuin teologian maisteriksi vii- me toukokuussa Helsingin teologisesta tiedekunnasta.

Milloin tiesit haluavasi papiksi?

— Lukioaikoina, kun olin todella aktii- vinen seurakuntanuori. Mietin, että voi- sin mennä kirkolle töihin, mutta teologi- seen päätin hakea vasta lukion loppuajaksi. Harkitsin myös nuoriso-ohjaajaksi ha- kemista, mutta pääsin kerralla sisään teolo- giseen.

Sinut vihitään papiksi 14.1.2018. Onko seurakuntapastorin työssä jotain, mitä pääset tekemään vasta vihkimyksen jälkeen?

— On paljonkin asioita, mitä saan teh- dä vasta vihkimyksen jälkeen. En esimerkik- si vielä saa tehdä kirkollisia toimituksia, eli kasteita, vihkimisiä ja hautaan siunaamisia. Myös jumalanpalveluksissa roolini on aika rajattu. Saan kyllä avustaa ja saarnata, mutta ehtoollista en saa asettaa.

Miten työ rippikoulupastorina on alkanut? Oletko jo päässyt tapaamaan nuoria?

— Tosi kivasti on alkanut. Joka päivä tulee eteen uusia asioita, eivätkä kokonaisuu- det ole vielä hallussa.

— Nuoria olen tavannut nuortenilloissa, ja he ovat ottaneet minut hyvin vastaan.

Et ole Porista kotoisin. Mistä tulit tänne, ja miten olet kotiutunut?

— Olen Lahdesta, mutta viimeiset vuodet olen asunut Espoossa ja Vantaalla.

— Olen kotiutunut yllättävän hyvin. Mielestäni Pori on aika samanlainen kau- punki kuin Lahti. Sielunmaisema porilaisil- la tuntuu olevan samantyyppinen kuin lah- telaisilla. Pori on sopivan kokoinen kaupun- ki, ei liian suuri tai pieni.

Mikä papin työssä on parasta?

— Ihmisten kohtaaminen koko heidän elämänsä aikana.

Pappi saa olla mukana kaikissa ihmi- sen elämänvaiheissa kasteesta hautaan siu- naamiseen. Kirkolla työskennellessäni koen olevani oikealla asialla.

— Uskon, että vaikka en olisi opiskellut kirkollista alaa, olisin aktiivinen seurakun- nassa, joten on hienoa, kun saan tehdä työ- seni sitä, mistä muutenkin pidän.

Mitä harrastat?

— Kuntosalilla olen käynyt monta vuot- ta. Kesäisin tykkään frisbeegolfista ja talvisin laskettelen ja hiihdän. Kirjurinluodon fris- beegolfista on muuten todella hyvä.

TEKSTI JA KUVA: VAULA WRANG